

været 75, 82 og 86,7. Til antallet af l. besøg hos læger i 1949—50 svarer ca. 1,4 2. og 3. besøg og ca. 3,8 besøg hos jordemødre. De anførte tal viser dog kun delvis lovens udnyttelsesgrad, da der må tages hensyn til, dels at tallene for fødsler vedrører kalenderåret, medens tallene for besøg vedrører finansåret, dels at ikke alle svangerskaber resulterer i en fødsel. Endvidere bemærkes, at oplysningerne om antallet af svangerskabsundersøgelser er baseret på de indsendte kontrolkuponer, hvorfor beregningen ikke omfatter undersøgelser foretaget på sygehuse, offentlige fødeklinikker m. v., idet der ikke ydes honorarer og derfor heller ikke indsendes kuponer, for så vidt angår disse undersøgelser.

Uanset at tallene således ikke giver noget helt nøjagtigt billede af forholdene, kan det dog formentlig fastslås, at svangerskabsundersøgelserne, også når henses til den relativ korte tid, i hvilken loven har været i kraft, har vundet ganske god udbredelse. Der er derfor ikke fundet anledning til at foreslå større ændringer af loven. Imidlertid er udnyttelsen af undersøgelserne, navnlig hos jordemoder, på de senere stadier af svangerskabet mindre tilfredsstillende. Dette kan måske i et vist omfang henføres til, at der ikke er foretaget nogen særlig propaganda for at udbrede befolkningens kendskab til loven og dens betydning, men står antagelig også i forbindelse med den svangres tilstand i den sidste del af svangerskabet. Hun vil i denne tid ofte have vanskelighed ved at give møde hos jordemoderen, medmindre hun har adgang til bekvem befordring, og da det offentlige efter den nugældende ordning ikke kan yde svangre refusion af udgifter til befordring af eller til jordemoderen — i hvilken forbindelse bemærkes, at folkeforsikringslovens regler om fribefordring ikke finder anvendelse i sådanne tilfælde — er det sandsynligt, at en del svangre undlader at få foretaget svangerskabsundersøgelse i det seneste stadium af svangerskabet på grund af udgiften til befordring.

Med henblik på yderligere at fremme svangerskabsundersøgelsesernes udnyttelse på de senere stadier af svangerskabet overvejes

en propaganda for undersøgelsernes betydning for fødselens heldige forløb. I nærværende lovforslag foreslås det dernæst, at der ydes gratis befordring til foretagelse af en svangerskabsundersøgelse i den 37.—38. svangerskabsuge. Når man har valgt denne undersøgelse, skyldes det, at en undersøgelse netop på dette tidspunkt — der ligger efter den sidste lægeundersøgelse — er af stor vigtighed, idet der i denne del af svangerskabet i visse tilfælde hurtigt kan udvikle sig alvorlige svangerskabskomplikationer, således at det ud fra et lægeligt synspunkt må tillægges særlig betydning, at der skabes den bedst mulige adgang for den svangre til at få foretaget en undersøgelse i den nævnte svangerskabsuge. Der foreslås gratis befordring enten af den svangre til jordemoder eller jordemoderen til den svangres hjem. Den svangres tilstand vil kunne være så dårlig, at undersøgelsen helst bør foretages i hjemmet, og det kan endvidere for de hjemmefødendes vedkommende være af betydning, at jordemoderen får mulighed for inden fødslen at give nærmere vejledning om, hvorledes denne bedst kan tilrettelægges i hjemmet.

Da undersøgelserne i henhold til loven ydes vederlagsfrit, uanset om den pågældende er sygekassemedlem, bør fribefordringen heller ikke betinges af medlemsskab af en sygekasse, hvorimod det er fundet rettest at gøre fribefordringen afhængig af, at de i folkeforsikringslovens § 17 opstillede afstandskrav m. v. er opfyldt.

Det findes naturligt, at statskassen, der afholder honorarerne for undersøgelserne, også bærer udgiften til den foreslåede befordring. Det er meget vanskeligt at danne sig et skøn over, hvor store udgifter forslaget må påregnes at ville medføre. Som følge af de foreslåede grænser for gratis befordring vil det kun være en del af de svangre, bestemmelsen kan få betydning for. Dersom der regnes med, at ca. halvdelen af de svangre udnytter befordringsadgangen, og den gennemsnitlige befordringsudgift ansættes til f. eks. 5 kr. pr. besøg, vil den årlige udgift for statskassen blive ca. 200 000 kr. En så stor udnyttelsesgrad af bestemmelsen er dog næppe sandsynlig.